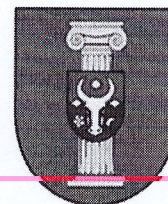

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

Nr.265/07

23 iunie 2022

Inspector de integritate în cadrul Inspectoratului de Integritate a Autorității Naționale de Integritate – Victoria BUTUȘANU, verificând în procedură de control sesizarea din oficiu nr. 1368, înregistrată cu numărul dosarului 20220232003, care are drept obiect de examinare respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării – **Elena ENACHI, primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul;-**

C O N S T A T Ă :

I. Originea cauzei supuse controlului:

Pe rolul inspectorului de integritate Victoria BUTUȘANU s-a aflat sesizarea nr. 1368 din 22 februarie 2022, înregistrată cu numărul dosarului 20220232003, repartizată în mod aleatoriu prin intermediul sistemului informațional automatizat e-Integritate și care are drept obiect de examinare verificarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării – Elena ENACHI, primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul (*în continuare, se va utiliza sintagma subiectul declarării supus controlului*).

În corpul de motivare a sesizării a fost invocată încălcarea de către subiectul declarării vizat a regimului juridic al conflictelor de interese, materializat prin angajarea cet. [REDACTED] care este și concubinul acesteia în funcția de conducător auto în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, funcție în care a activat până în anul 2020.

S-a mai pretins că, prin încheierea contractelor de arendă între părțile: Primăria Baurci-Moldoveni, în persoana primarului Elena ENACHI și cet. [REDACTED], ultimul a plasat mijlocul de transport de marcă „Opel Vectra”, n/î [REDACTED] în serviciile de arendă ale Primăriei.

Urmare a examinării în procedură prealabilă a sesizării vizate, în temeiul art. 31 al Legii 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate a emis Procesul-verbal de inițiere a controlului nr.186/07 din 17 martie 2022 prin care a decis inițierea procedurii de control al regimului juridic al conflictelor de interese în privința subiectului declarării Elena ENACHI, primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul¹.

Prin demersul nr. 04-07/1481 din 17 martie 2022 autorul sesizării a fost informat cu privire la inițierea controlului în raport cu sesizarea vizată. La aceeași dată, prin demersul nr. 04-07/1482 inspectorul de integritate a expediat în adresa subiectului declarării vizat a demersului de informare cu privire la intentarea controlului în privința sa și informarea privind drepturile sale garantate prin Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

¹ <https://ani.md/sites/default/files/PVI186.PDF>

II. Măsurile implementate în cadrul procedurii de control:

Așadar, în cadrul procedurii de control al respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării vizat, inspectorul de integritate cu obiectivitate și imparțialitate a implementat toate măsurile necesare în scopul cercetării obiective a circumstanțelor reale ale cauzei, prin prisma unui probatoriu concludent și pertinent. Decizia finală fiind emisă doar pe baza circumstanțelor constatate și a probelor cercetate și verificate în procedura de control.

Prin demersul nr. 04-07/1742 din 28 martie 2022 adresat Comisiei Electorale Centrale, inspectorul de integritate a solicitat prezentarea informației cu privire la atribuirea mandatului de primar în sat. Baurici-Moldoveni, r-nul Cahul - dna Elena ENACHI cu anexarea hotărârii instanței de judecată prin care a fost validat mandatul și eventual informația cu privire la suspendarea sau încetarea mandatului de primar.

Prin demersul nr. 04-07/1766 din 29 martie 2022 adresa Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, inspectorul de integritate a solicitat prezentarea informației, după cum urmează:

1. Copiile autentificate a contractelor de arendă de către Primăria sat. Baurci-Moldoveni a mijlocului de transport care aparține cet. [REDACTED];

2. Copiile autentificate a dispozițiilor de angajare a cet. [REDACTED] în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni;

3. Copiile autentificate a contractelor de muncă încheiate între Primăria sat. Baurci-Moldoveni și cet. [REDACTED];

4. Dispoziții/ordine de achitare de către Primăria sat. Baurci-Moldoveni către cet. [REDACTED] a salariilor, premiilor sau orice alte forme bănești, pentru toată perioada de activitate în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni.

Prin demersul nr. 04-07/2620 din 11 mai 2022 adresat subiectului declarării Elena ENACHI, inspectorul de integritate a solicitat prezentarea explicațiilor/punctului de vedere în legătură cu angajarea concubinelui [REDACTED] în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni și în legătură cu încheierea contractelor de arendare de către Primăria sat. Baurci-Moldoveni a automobilului aflat în proprietatea cet. [REDACTED].

Prin răspunsul nr. CEC-8/751 din 01 aprilie 2022 a Comisiei Electorale Centrale, în adresa inspectorului de integritate a fost expediată Hotărârea Judecătoriei Cahul din 03 iulie 2015 și Hotărârea Judecătoriei Cahul (sediul central) din 01 noiembrie 2019.

Prin răspunsul nr. 54 din 07.07.2022 a Primăriei sat. Baurci-Moldoveni în adresa inspectorului de integritate au fost expediate documentele care dispun de statut probatoriu în prezenta cauză.

Prin răspunsul înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate sub nr. 4390 din 31 mai 2022, subiectul declarării Elena ENACHI a prezentat explicațiile de rigoare vizavi de cele solicitate de către inspectorul de integritate prin demersul nr. 04-07/2620 din 11 mai 2022.

III. Cadrul normativ care fundamentează decizia inspectorului de integritate:

În cadrul examinării prezentei cauze, inspectorul de integritate a reținut incidența exclusivă a următoarelor norme juridice, parte componentă a dreptului pozitiv intern:

1. Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate

Articolul 6 - În vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții: [...]

b) exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;

Articolul 37 (1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. [...]

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 38 - În urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că:

a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese [...].

Articolul 39 - În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia [...].

2. Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și interese personale

Articolul 2 - conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Interes personal reprezintă orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Persoană apropiată reprezintă soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Articolul 3 - Subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt: [...] a) persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Articolul 11 [...] - În procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, subiecții declarării sînt obligați să respecte următoarele principii generale de evitare a conflictelor de interese:

- a) servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate;
- b) asigurarea transparenței și a controlului public al activității;
- c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Articolul 12 alin. (3) - Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;
- b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. [...]

Președintele Republicii Moldova [...] conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5). [...]

Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

3. Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017

Articolul 14 - În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sînt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. [...]

(3) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale:

a) să nu admită cu bună știință ca agenții publici din entitatea pe care o conduce să își exercite atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese real;

b) să asigure ținerea evidenței declarațiilor de conflict de interese și să desemneze persoana responsabilă de aceasta;

c) să soluționeze conflictul de interese declarat în termen de cel mult 3 zile de la data aducerii la cunoștință, aplicînd opțiunile de soluționare prevăzute de legislația specială, luînd în considerare interesele entității publice, interesul public și interesele legitime ale agentului public, nivelul, tipul funcției deținute de acesta, natura conflictului de interese, precum și alți factori;

d) să se adreseze Autorității Naționale de Integritate în cazul în care nu poate soluționa conflictul de interese declarat de agentul public;

e) să declare la Autoritatea Națională de Integritate conflictele sale de interese reale, în condițiile prevăzute la alin. (2) lit. a), și să asigure îndeplinirea de către agenții publici a obligației prevăzute la alin. (2) lit. b);

f) să informeze semestrial, în formă scrisă, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictele de interese consumate depistate și măsurile întreprinse.

4. Codul muncii al Republicii Moldova, nr. 154 din 28.03.2003

Articolul 1. Noțiuni principale

Angajator – persoană juridică (unitate) sau persoană fizică care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform prevederilor prezentului cod.

Salariat - persoană fizică (bărbat sau femeie) care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza contractului individual de muncă.

Remunerație – retribuție bănească care include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), precum și toate adaosurile, sporurile, premiile și alte plăți de stimulare și compensare acordate salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă pentru munca prestată.

Articolul 5. Principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea

- e) egalitatea în drepturi și în posibilități a salariaților;
- f) garantarea dreptului fiecărui salariat la achitarea la timp integrală și echitabilă a salariului care ar asigura o existență decentă salariatului și familiei lui;
- f¹) remunerarea egală pentru o muncă egală sau pentru o muncă de valoare egală.

Articolul 129. Garanțiile de stat în domeniul salarizării

(1) Garanțiile de stat în domeniul salarizării cuprind salariul minim stabilit de stat, tarifele de stat de salarizare în sectorul bugetar, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, precum și adaosurile și sporurile cu caracter de compensare, garantate de stat și reglementate de legislația în vigoare.

Articolul 130. Structura salariului, condițiile și sistemele de salarizare

(1) Salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare.

(2) Retribuirea muncii salariatului depinde de cererea și oferta forței de muncă pe piața muncii, de cantitatea, calitatea și complexitatea muncii, de condițiile de muncă, de calitățile profesionale ale salariatului, efortul și responsabilitățile salariatului, natura și rezultatele muncii lui și/sau de rezultatele activității economice a unității.

Articolul 131. Salariul minim

- (1) Orice salariat are dreptul la un salariu minim garantat.
- (2) Salariul minim reprezintă mărimea minimă a retribuției evaluată în monedă națională, mărime stabilită de către stat pentru o muncă simplă, necalificată, sub nivelul căreia angajatorul nu este în drept să plătească pentru norma de muncă pe lună sau pe oră îndeplinită de salariat.
- (3) În salariul minim nu se includ adaosurile, sporurile, plățile de stimulare și compensare.
- (4) Cuantumul salariului minim este obligatoriu pentru toți angajatorii persoane juridice sau fizice care utilizează munca salariată, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare. Acest cuantum nu poate fi diminuat nici prin contractul colectiv de muncă, nici prin contractul individual de muncă.
- (5) Cuantumul salariului minim se garantează salariaților numai cu condiția executării de către ei a obligațiilor (normelor) de muncă în orele de program stabilite de legislația în vigoare.

Articolul 137. Plățile de stimulare

(1) Angajatorul este în drept să stabilească diferite sisteme de premiere, de adaosuri și sporuri la salariul de bază, alte plăți de stimulare după consultarea reprezentanților salariaților. Sistemele indicate pot fi stabilite și prin contractul colectiv de muncă. (

2) Modul și condițiile de aplicare a plăților de stimulare și de compensare în unitățile din sectorul bugetar se stabilesc prin lege și prin alte acte normative.

6. Cod administrativ al Republicii Moldova, nr. 116 din 19.07.2018

Articolul 10. Actul administrativ individual

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

(2) Decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Articolul 11. Categoriile actelor administrative individuale

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

(3) Un act administrativ de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești este un act administrativ individual prin care o astfel de prestație se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

7. Cod civil al Republicii Moldova, nr. 1107 din 06.06.2002

Articolul 308. Noțiunea actului juridic

Act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.

Articolul 312. Consimțământul

(3) Intenția de a produce efecte juridice se determină din declarația sau comportamentul persoanei, așa cum ea a fost înțeleasă în mod rezonabil de către cealaltă parte a actului juridic sau, în cazul actelor juridice unilaterale, de către persoana căreia actul îi este destinat.

IV. Constatările și analiza inspectorului de integritate:

Analizând materialele probatorii acumulate în cadrul procedurii de control, prin prisma pertinentei, concludenței și relevanței probatorii, concomitent și punctul de vedere a subiectului declarării, inspectorul de integritate apreciază prezenta cauză după cum urmează:

Ab initio, se va nota că, potrivit art. 37 alin. (5) al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

Ordine în care, inspectorul de integritate accentuează că, pentru situațiile de conflict de interese generate până în anul 2019, termenul de prescripție a fost consumat. Astfel, vor fi supuse controlului circumstanțele de conflict de interese admise ulterior anului 2019, pentru care termenul de prescripție de 3 ani este în vigoare.

Subiectul Elena ENACHI deține calitatea de subiect al declarării, fiind primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul. Astfel, sub aspectul existenței calității de subiect al declarării intereselor personale, se constată că, prin prisma art. 3 al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și interese personale, subiectul Elena ENACHI dispune de calitate de subiect al declarării averii și intereselor personale. Drept consecință, asupra acesteia se reflectă rigorile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și interelor personale.

În cadrul prezentei cauze, în scopul unei analize obiective, inspectorul de integritate va disocia și analiza fiecare circumstanță care a vizat subiectul declarării în calitate de primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul și concubinul acesteia cet. [REDACTAT] și care ridică bănuieli cu privire la existența conflictelor de interese.

1. Angajarea cet. [REDACTAT] de către subiectul declarării Elena ENACHI în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul și emiterea actului administrativ individual de angajare

Prin cererea de angajare semnată de către cet. [REDACTAT] și adresată primarului sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, primul solicită angajarea acestuia în calitate de șofer în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul.

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Prin Contractul individual de muncă nr. 6 din 31 decembrie 2016, încheiat și semnat de către Primăria sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, reprezentată de persoana primarului Elena ENACHI și cet. [REDACTAT], acesta din urma a fost angajat în calitate de conducător auto în cadrul Primăriei, pe perioadă nedeterminată.

Relațiile de muncă între cet. [REDACTAT] și Primăria sat. Baurci-Moldoveni au durat până în anul 2020, când prin Dispoziția nr. 100-I din 29 decembrie 2020 cu privire la demisie, semnată de către primarul Elena ENACHI, a fost acceptată demisia cet. [REDACTAT] din funcția de conducător auto al Primăriei sat. Baurci-Moldova, începând cu data de 31.12.2020.

În raport cu prezenta circumstanță, se subliniază definiția legală a conflictului de interese real, reglementată la art. 12 alin. (3) al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și interese personale, potrivit căruia, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Analiza sistematică a definiției legale expuse supra, este desprins că legiuitorul a condiționat existența unui conflict de interese de două situații:

a) persistă interesul personal - subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale;

b) vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică - subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii care vizează persoane fizice sau persoane juridice expuse anterior.

Altfel zis, existența unui conflict de interese poate exista și în situația în care este absentă componenta interesului personal, însă subiectul declarării rezolvă o cerere/un demers, emite un act administrativ, încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, ia o decizie sau participă la luarea unei decizii care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Definiția legală a persoanelor apropiate reglementate la art. 2 al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, înglobează inclusiv relația de concubinaj (concubin-concubină). Corelat cu ce, inspectorul de integritate notează că, potrivit Declarațiilor de avere și interese personale depuse de către subiectul declarării Elena ENACHI, pentru perioada 2014-2021, disponibile în sistemul informațional e-Integritate și anexate la materialele cauzei, cet. [REDACTAT] este indicat de către subiectul declarării supus controlului la compartimentul nr. 5 „Numele, prenumele concubinului”. În lumina la ce, cu fermitate inspectorul de integritate stabilește relația de persoane apropiate între primarul sat. Baurci-Moldoveni și cet. [REDACTAT] **BARBU**.

Față de cele constatate, inspectorul de integritate invocă prevederile art. 12 alin. (7) al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, care reglementează conduita agentului public în contextul apariției conflictului de interese, și anume, instituie obligația primarilor și alți subiecți ai declarării de a informa Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Ordine în care, subiectul declarării, primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, în momentul în care a fost chemată să emită actul administrativ de angajare a concubinului acesteia în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, urma să notifice Autoritatea Națională de Integritate prin depunerea Declarației de conflict de interese și să aștepte soluția de remediere a conflictului de interese din partea Autorității Naționale de Integritate. Chestiune care, reține inspectorul de integritate, nu a fost respectată de către subiectul declarării Elena ENACHI. Drept consecință, este notată **omisiunea** subiectului declarării de a **declara conflictul de interese la Autoritatea Națională de Integritate**.

2. Emiterea actelor administrative de către subiectul declarării Elena ENACHI în privința cet. [REDACTED]

Notează inspectorul de integritate că din documentele care dispun de forță probatorie, acumulate la cauza examinată, a fost identificat că primarul Elena ENACHI a emis următoarele acte administrative care viza inclusiv concubinul acesteia [REDACTED]:

Nr.	Denumirea, numărul și data emiterii actului administrativ	Conținutul de bază
1	Dispoziția nr. 49-I din 01 iulie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului de performanță pentru luna iunie anul 2019, angajaților din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, în cuantum total de 2189 MDL
2	Dispoziția nr. 55-I din 26 iulie 2019 cu privire la acordarea concediului anual de odihnă	A fost dispusă acordarea concediului anual de odihnă conducătorului auto al Primăriei sat. Baurci-Moldoveni – [REDACTED]
3	Dispoziția nr. 59-I din 31 iulie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispusă acordarea sporului de performanță pentru luna iulie 2019 angajaților din cadrul Aparatului Primarului, în cuantum total de 2540, 30 MDL
4	Dispoziția nr. 71-I din 02 septembrie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispusă acordarea sporului de performanță pentru luna august 2019 angajaților din cadrul Aparatului Primarului, în cuantum total de 2037,00 MDL
5	Dispoziția nr. 80-I din 30 septembrie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispusă acordarea sporului de performanță pentru luna septembrie 2019 angajaților din cadrul Aparatului Primarului, în cuantum total de 2005,09 MDL
6	Dispoziția nr. 89-I din 01 noiembrie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispusă acordarea sporului de performanță pentru luna octombrie 2019 angajaților din cadrul Aparatului Primarului, în cuantum total de 1980,90 MDL
7	Dispoziția nr. 8-I din 28 noiembrie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispusă acordarea sporului de performanță pentru luna octombrie 2019 angajaților din cadrul Aparatului Primarului, în cuantum total de 2339, 52 MDL
8	Dispoziția nr. 19-I din 31 decembrie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispusă acordarea sporului de performanță pentru luna octombrie 2019 angajaților din cadrul Aparatului Primarului, în cuantum total de 2291 MDL
9	Dispoziția nr. 52-I din 30 iunie 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului de performanță pentru luna iunie anul 2020 angajaților din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, în cuantum total de 2749, 97 MDL
10	Dispoziția nr. 62-I din 03 august 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului de performanță pentru luna iulie anul 2020 angajaților din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

11	Dispoziția nr. 67-I din 01 septembrie 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului de performanță pentru luna august anul 2020 angajaților din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni
12	Dispoziția nr. 73-I din 01 octombrie 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului de performanță pentru luna septembrie anul 2020 angajaților din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, în cuantum de 2750, 48 MDL
13	Dispoziția nr. 82-I din 02 noiembrie 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului de performanță pentru luna octombrie anul 2020 angajaților din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, în cuantum de 2741, 96 MDL
14	Dispoziția nr. 82-I din 24 noiembrie 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea premiului anual personalului din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, Biblioteca Publică și Casa de Cultură pentru activitatea desfășurată în anul 2019. Cet. [REDACTED] primind premiu anual în cuantum de 1030, 40 MDL.
15	Dispoziția nr. 90-I din 30 noiembrie 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului de performanță pentru luna octombrie anul 2020 angajaților din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, în cuantum de 3026, 21 MDL
16	Dispoziția nr. 92-I din 01 decembrie 2020 cu privire la acordarea premiului	A fost dispus achitarea premiului pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor, manifestarea spiritului de inițiativă și cu ocazia sărbătorilor de iarnă, personalului din cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, în mărime de 50% din salariul de bază.
17	Dispoziția nr. 98-I din 29 decembrie 2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță	A fost dispus achitarea sporului pentru performanță pentru luna decembrie, anul 2020 angajaților aparatului Primarului, în cuantum total de 3460, 32 MDL.

Inspectorul de integritate se va expune dacă emiterea de către subiectul declarării, primar Elena ENACHI a dispozițiilor de stabilire a premiilor/sporurilor financiare pentru angajații Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, printre care figura inclusiv concubinul acesteia [REDACTED] a constituit o situație de conflict de interese.

Într-o asemenea circumstanță, inspectorul de integritate notează că, acțiunea de acordare a premiilor/sporurilor urmează a fi analizată prin prisma la mai mulți factori, în vederea stabilirii faptului dacă a persistat interesul personal la acordarea premiilor/sporurilor financiare unei persoane apropiate, angajate în subordinea subiectului declarării. Astfel, inspectorul de integritate a analizat prin prisma următorilor indicatori considerați relevanți:

- Periodicitatea acordării premiilor/sporurilor persoanei apropiate comparativ cu restul angajaților;
- Cuantumul sporurilor/premiilor acordate persoanei apropiate comparativ cu restul angajaților;
- Dreptul persoanei de a beneficia de sporuri/premii la acel moment, potrivit legislației muncii.

Contextual, este conturată definiția actului administrativ reglementată de art. 10 al Codului administrativ, potrivit căruia actul administrativ reprezintă orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice.

Analizând spectrul de acte administrative indicate în tabelul ilustrat supra, inspectorul de integritate notează că nu a desprins din conținutul acestora intenția primarului Elena ENACHI

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

de a produce nemijlocit efecte juridice doar pentru concubinul acesteia [REDACTAT] – angajat în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul și de a stabili doar pentru acesta sporuri/premii, în virtutea unui interes personal de cupiditate. Or, a identificat inspectorul de integritate că, toate dispozițiile de stabilire a premiilor/sporurilor vizează acordarea acestora către toți angajații Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, fără deosebire.

Concomitent, sub aspect de periodicitate și cuantum, premiile/sporurile erau acordate către toți angajații Primăriei, inclusiv cet. [REDACTAT], în cuantum egal de sumă fixă sau în cuantum de 50 % din salariul de bază, pentru toți angajații. În acest caz, inspectorul de integritate punctează se ne aflăm în prezența situației în care, angajatorul își execută obligația de serviciu cu privire la achitarea către salariații din unitatea sa, a remunerației/retribuției financiare și realizarea garanțiilor de stat în domeniul salarizării, reglementate de art. 129 Codul muncii al Republicii Moldova.

Prin prisma art. 5 al Codului muncii al Republicii Moldova, în principiu, cet. [REDACTAT] având statutul de angajat al Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul dispune de drepturi prin prisma: e) egalității în drepturi și în posibilități a salariaților; f) garantării dreptului la achitarea la timp integrală și echitabilă a salariului care ar asigura o existență decentă salariatului și familiei lui; f¹) remunerației egale.

Mai mult decât atât, se consideră relevant a invoca considerentele de interpretare expuse în *Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interese în administrația publică*², prin care termenul de **interes** este definit ca preocuparea individului de a obține un succes, un avantaj de orice natură pentru satisfacerea anumitor nevoi personale. Pentru a înțelege mai bine noțiunea de interes personal este necesar, în prealabil de a înțelege diferențele dintre noțiunile de interes public și interes personal.

În accepțiunea legală reglementată de art. 3 al Legii integrității 82/2017, interes public reprezintă interes general de dezvoltare a bună-stării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor.

Emiterea unui act administrativ (act juridic) prin prisma condițiilor reglementate de art. 308 și art. 312 Codul civil al Republicii Moldova, presupune existența obligatorie a consimțământului, care presupune voința și intenția exteriorizată a subiectului de a emite actul administrativ și de a produce efecte juridice. Din analiza dispozițiilor de stabilire a premiilor/sporurilor nu a fost desprinsă intenția și interesul subiectului declarării de a emite actele în scopul de a produce efecte juridice doar pentru concubinul acesteia [REDACTAT] și de a obține un avantaj de ordin material pentru sine și pentru concubinul acesteia [REDACTAT]. Or, premiile/sporurile au fost stabilite pentru toți angajații Primăriei și în mod egal sau în proporție de 50 % din salariu de bază a funcționarului.

Este cazul de punctat că, prezenta cazuistică ar fi ridicat bănueli rezonabile din partea inspectorului de integritate în situația în care ar fi identificat că subiectul declarării stabilea premii/sporuri doar concubinului acesteia [REDACTAT] sau stabilea acestuia premii/sporuri exorbitante și inechitabile comparativ cu premiile/sporurile acordate celorlați angajați din cadrul unității. Într-o asemenea ipoteză, ar fi vădită aparența unui interes personal în procesul de stabilire de premiilor/sporurilor.

Astfel că, apreciază inspectorul de integritate că subiectul declarării Elena ENACHI nu a urmărit realizarea unui interes personal, nu a urmărit obținerea unui folos patrimonial sub formă bănească prin stabilirea premiilor pentru cet. [REDACTAT], care era angajat în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldovei, r-nul Cahul, iar emiterea dispozițiilor respective nu a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu. Astfel, prezenta cazuistică nu conturează aparența unui conflict de interese, în viziunea inspectorului de integritate.

² <https://www.oecd.org/gov/ethics/49106083.pdf>

3. Încheierea contractului de arendă între subiectul declarării, primar al sat. Baurci-Moldoveni Elena ENACHI și cet. [REDACTAT]

Potrivit Contractului nr. 7 din 01.01.2019 despre arendarea mijlocului de transport, încheiat între Primăria sat. Baurci-Moldoveni (arendas), semnat de persoana primarului Elena ENACHI și arendatorul [REDACTAT], s-a convenit cu privire la transmiterea în utilizare temporară automobilul propriu în stare funcțională, marca Opel Vectra, nr. de înregistrare [REDACTAT], pentru utilizarea acestuia la necesitățile de deplasare a angajaților instituțiilor subordonate Primăriei și alte cazuri speciale în interes de serviciu de necesitate de transport a primarului și angajaților Primăriei pe perioada 01.01.2019-31.12.2019, fără a fi solicitate careva plăți pentru arendarea sau uzura transportului.

Potrivit contractului respectiv, Primăria sat. Baurci-Moldoveni, reprezentată de primar Elena ENACHI, s-a angajat: a) să alimenteze transportul arendat cu combustibil; b) să nu utilizeze transportul în scopuri personale; c) să întrețină automobilul în stare tehnică bună și să nu admită înrăutățirea acestuia; d) de a returna automobilul la expirarea perioadei fixate în contract, în stare tehnică bună.

Potrivit Contractului nr. 12 din 03.01.2022 despre arendarea mijlocului de transport, încheiat între Primăria sat. Baurci-Moldoveni (arendas), semnat de persoana primarului Elena ENACHI și arendatorul [REDACTAT], s-a convenit cu privire la transmiterea în utilizare temporară propriul automobil în stare funcțională, marca Opel Vectra, nr. de înregistrare [REDACTAT], pentru utilizarea acestuia la necesitățile de deplasare a angajaților instituțiilor subordonate Primăriei și alte cazuri speciale în interes de serviciu de necesitate de transport a primarului și angajaților Primăriei pe perioada 03.01.2022-31.12.2022, fără a fi solicitate careva plăți pentru arendarea sau uzura transportului.

Aceleași contracte de arendă a automobilului au fost încheiate și în 2019 și 2020.

Prin Decizia nr. 2/14 din 19 decembrie 2019, Decizia nr. 7/7 din 16.12.2020 și Decizia 9/5 din 15 decembrie 2021 cu privire la aprobarea consumului de carburanți a unității de transport de serviciu, toate fiind adoptate de Consiliul sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, s-a decis aprobarea consumului de carburanți de către unitatea de transport Opel Vectra care aparținea cet. [REDACTAT], cu stabilirea limitei lunare de carburanți și împuternicirea primarului Elena ENACHI pentru monitorizarea și evidența consumului de carburanți a unității de transport, potrivit legislației în vigoare.

Potrivit Extrasului nr. 106 din 24.05.2022 din note contabile pentru anii 2018, 2019, 2020 eliberat de Primăria sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul privind consumul de motorină pentru autoturismul Opel Vectra [REDACTAT], inclusiv cheltuieli în lei, indicatorii de litri de motorină nu denotă creșterea utilizării motorinei într-un mod care să depășească plafonul de motorină stabilit prin deciziile Consiliului sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul.

În cadrul procedurii de control, s-a stabilit că în corpul Declarațiilor de avere și interese personale a subiectului declarării vizat, în perioada de referință, la compartimentul „*Veniturile obținute de subiectul declarării, membrii de familie, concubin/concubină, în țară și în străinătate*” figurează drept subiect al venitului realizat în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul – cet. [REDACTAT]. Prin aspectul respectiv inspectorul de integritate probează relația de concubinaj între subiectul Elena ENACHI și cet. [REDACTAT] și de persoane apropiate, în lumina definiției de „persoană apropiată”, reglementată de art. 2 al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Prin **Punctul de vedere** prezentat de către subiectul declarării Elena ENACHI, cu numărul de înregistrare nr.4390 din 31 mai 2022, aceasta a notat că, fiind aleasă în funcția de primar al sat. Baurci-Moldoveni a întâmpinat o serie de provocări, printre care și lipsa unui autoturism la primărie pentru deplasarea în interes de serviciu. Cu referire la contractele de arendare a transportului, încheiate între Primăria sat. Baurci-Moldoveni și cet. [REDACTAT], aceasta a menționat în punctul său de vedere că, una din clauzele contractuale era transmiterea

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

autoturismului cu titlu gratuit, fără ca arendașul să ceară compensarea cheltuielilor de întreținere a transportului. Totodată, folosirea mijlocului de transport, așa cum rezultă din contract, a fost posibilă și realizată de către alți funcționari din cadrul Primăriei.

La fel, argumentează subiectul declarării în cadrul Punctului său de vedere că, noțiunea legală de interes personal reprezintă orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale. Astfel, nu putem afirma că prin acordarea mijlocului de transport subsemnata a urmărit careva interese personale, deoarece pentru arenda automobilului nu au fost achitate mijloace financiare sau nefinanciare. Putem afirma cu certitudine așa cum rezultă și din foile de parcurs că Primăria a decontat strict, numai combustibilul necesar pentru deplasările în interes de serviciu a funcționarilor. La controale efectuate de inspecția financiară nu au fost constatate careva nereguli privind decontarea combustibilului.

A mai notat subiectul declarării în Punctul său de vedere că pentru folosirea transportului, în perioada menționată, Primăria sat. Baurci-Moldoveni nu a alocat resurse financiare pentru întreținerea autoturismului Opel Vectra [REDACTED], respectiv concubinel [REDACTED] nu a beneficiat de careva foloase. Alimentarea cu combustibil a transportului s-a efectuat în limita alocațiilor stabilite de consilierii în bugetul local și conform foilor de parcurs întocmite, respectiv, nu a avut interes personal care să fi compromis imparțialitatea sau independența funcției de demnitate publică a acesteia. Având în vedere că în exercitarea activității profesionale, în cazul în care Primăria deținea un mijloc de transport, cheltuielile ar fi fost mai mari (deservirea periodică, ulei, piese de schimb, etc.)

În aceeași ordine de argumentare, indică subiectul declarării că admiterea din necunoaștere în exercițiul funcției a conflictului de interese nu este rezultatul exploatării atribuțiilor funcției publice deținute, ci dimpotrivă urmărirea unui interes public, având în vedere că nici un proprietar de transport nu a acceptat să-și ofere Primăriei sat. Baurci-Moldoveni cu titlu gratuit autoturismul în arendă, respectiv nu au existat alți contractanți posibili, aceasta a fost impusă de circumstanțe de a încheia contracte de arendă a transportului cu concubinel acesteia, care a fost dispus să ofere autoturismul pentru a face economii la bugetul local, de a ușura activitatea acesteia, ci nu de a se îmbogăți.

A mai notat subiectul declarării supus controlului în Punctul de vedere că arendarea transportului se permitea anual în baza deciziilor consiliului local cu privire la stabilirea limitelor de combustibil pentru autoturism. Consilierii locali aprobau limita anuală de combustibil și permiteau arendarea autoturismului de marcă Opel Vectra [REDACTED] prin decizie de consiliu. La încheierea contractelor de arendă a transportului nu a informat organul ierarhic superior, deoarece consilierii cunoșteau acest lucru, iar prin prisma prevederilor Legii cu privire la administrația publică locală, autoritățile publice sunt în relații de colaborare și nu de subordonare, respectiv nu are organ ierarhic superior.

În conformitatea cu Foile de parcurs, Primăria sat. Baurci-Moldoveni a decontat combustibil în conformitatea cu deciziile Consiliului sătesc prin care erau stabilite limitele de consum al combustibilului. Nefiind identificate careva devieri de consum de la plafonul stabilit de către Consiliu sătesc.

Regretă aceasta că nu a anunțat Autoritatea Națională de Integritate despre eventulul conflict de interese, dar asigură subiectul declarării în Punctul său de vedere că nu a acționat cu rea credință, deoarece întotdeauna a servit interesul public, nu a avut interes personal care să fi influențat exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților sale de serviciu, după cum este definit prin Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, nu a fost afectat de interesul privat a acesteia.

În raport cu acest cadru de circumstanțe, *in principio*, inspectorul de integritate reiterează considerentele expuse la analiza compartimentului care vizează angajarea cet. [REDACTED]

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

de către subiectul declarării Elena ENACHI în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul și emiterea actului administrativ individual de angajare.

Fiind expus în mod repetat faptul că, pentru ca o circumstanță să prezinte conflict de interese nu este imperativ existența unui interes personal, ci este suficient ca subiectul declarării să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

La caz, *in concreto*, subiectul declarării Elena ENACHI, primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul a încheiat direct un act juridic (Contract de arendă) cu cet. [REDACTED] care este și concubinul acesteia, privind arendarea automobilului de marcă Opel Vectra nr. [REDACTED]. Chiar dacă în contract nu sunt indicate careva plăți pentru serviciul respectiv și chiar dacă prezenta operațiune nu ridică bănuieli cu privire la existența unui interes personal material sau nematerial a subiectului declarării, potrivit art. 12 alin. (7) al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale primarul Elena ENACHI urma să declare conflictul de interese la Autoritatea Națională în termen de 3 zile.

Inspectorul de integritate a luat în considerație că pledoaria invocată în Punctul de vedere de către subiectul declarării, este probabil ca cele invocate în Punctul de vedere să dispună de un substrat de adevăr, precum că aceasta nu a acționat în interese personale și în detrimentul interesului public, lipsa persoanelor doritoare din sat. Baurci-Moldoveni care să accepte să plaseze la dispoziția Primăriei în mod gratis automobilul, nu a fost depășit niciodată consumul stabilit de Consiliul sătesc, Inspekția Financiară nu a stabilit abateri la decontarea motorinei, subiectul declarării nu a urmărit scopuri de cupiditate la semnarea contractului de arendă, etc. și le consideră plauzibile.

În aceeași ordine, inspectorul de integritate a suprapus cele notate de către subiectul declarării în Punctul de vedere cu documentele probatorii ale materialele cauzei, anume: Contractul de arendă, Extrasele din notele contabile pentru consumul de motorină pentru autoturismul Opel Vectra [REDACTED], deciziile Consiliului sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul cu privire la stabilirea și aprobarea plafonului consumului lunar al motorinei pentru autoturismul Opel Vectra [REDACTED].

Totuși, inspectorul de integritate aduce în optică că mecanismul legal de reacție a subiectului declarării care depistează situația apariției unui conflict de interese este reglementat de art. 12 alin. (5) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, care impune obligativitatea de informare în termen de 3 zile a Autorității Naționale de Integritate.

Se punctează că, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În acest cadru de analiză, inspectorul de integritate consideră elocvent de a nota că, încurajarea, perpetuarea și crearea unui climat de integritate instituțională în cadrul entităților publice, prin prisma principiului propriului exemplu reglementat de art. 11 al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, constituie o măsură simplă, care poate fi implementată de către orice agent public pe parcursul exercitării atribuțiilor sale de serviciu în cadrul entităților publice, în scopul prevenirii manifestărilor de corupție și a situațiilor care compromit principiul integrității în cadrul serviciului public la nivel instituțional.

Subiectul declarării Elena ENACHI în vederea asigurării respectării principiului cultivării integrității în sectorul public și prevenirii apariției manifestărilor de corupție, reglementat de

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

art. 4 al Legii integrității 82/2017 și în scopul respectării principiilor generale de evitare a conflictelor de interese reglementate la art. 11 al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, la caz, principiul responsabilitatei individuale și exemplul personal, dar și în temeiul obligației reglementate de art. 12 al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării Elena ENACHI urma să declare conflictele de interese și să aștepte o soluție pe caz din partea Autorității Naționale de Integritate. În așa fel, inspectorul de integritate conturează omisiunea subiectului declarării Elena ENACHI cu privire la mecanismul legal de declarare și soluționare a conflictelor de interese.

În temeiul art. 38 Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că: a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese [...].

Față de cele expuse, inspectorul de integritate a stabilit în mod final că, subiectul declarării Elena ENACHI, deținând funcția de demnitate publică primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, materializat prin următoarele laturi obiective:

1) Nu a declarat și soluționat conflictul de interese - Subiectul declarării Elena ENACHI nu a declarat în termenul legal și nu a soluționat următoarele conflicte de interese:

a) Angajarea concubinului [REDACTAT] în cadrul Primăriei sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul;

b) Încheierea în calitate de primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul a Contractului de arendă a automobilului Opel Vectra, nr. [REDACTAT] cu concubina acesteia – [REDACTAT].

2) A emis act administrativ/act juridic - Subiectul declarării Elena ENACHI a emis următoarele acte administrative/juridice cu încălcarea regimului juridic al conflictului de interese:

a) Contractul nr. 7 din 01.01.2019 și Contractul nr. 12 din 03.01.2022 despre arendarea mijlocului de transport, semnat de către subiectul declarării și concubina acesteia [REDACTAT];

b) Contractul individual de muncă nr. 6 din 31 decembrie 2016, încheiat și semnat de către Primăria sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, reprezentată de persoana primarului Elena ENACHI și cet. [REDACTAT], de angajare în calitate de conducător auto în cadrul Primăriei a cet. [REDACTAT]. Act care a produs efecte juridice până la data de 31.12.2020, potrivit Dispoziția nr. 100-I din 29 de încetare a raporturilor de muncă.

În optica art. 39 al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese [...] inspectorul de integritate [...] inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Raportat la prezenta cazuistică, inspectorul de integritate consideră justificat sub aspect de răspundere a subiectului declarării Elena ENACHI, doar aplicarea pârghiilor de ordin contravențional. Se apreciază că unul dintre efectele legii constă în realizarea scopului preventiv, disciplinar, educativ și de corecție a subiecților declarării. La caz este invocabil scopul de educație în spiritul cultivării respectului vizavi de cadrul legislativ care reglementează declararea și soluționarea conflictelor de interese și dezvoltarea unui climat de integritate în cadrul instituțiilor publice și dezvoltarea unei atitudini de toleranță zero vizavi de conflictele de interese.

Adiacent, inspectorul de integritate apreciază valoarea principiului proporționalității răspunderii juridice pentru fapta comisă și umanizarea răspunderii, care din perspectiva

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

drepturilor omului semnifică existența unui raport echilibrat și adecvat între sancțiunea aplicată și gravitatea faptei comise. Ordine în care, inspectorul de integritate consideră că, doar prin aplicarea pârghiilor contravenționale, scopul legii va fi realizat.

Astfel, în temeiul art. 38 și art. 39 al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate:

D E C I D E:

1. A constata încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării - Elena ENACHI, primar al sat. Baurci-Moldoveni, r-nul Cahul, în circumstanțele de fapt și de drept ale prezentei cauze.

2. Prezentul act poate fi contestat la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta, în temeiul art. 36 al Legii 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Inspector de Integritate
Inspectoratul de Integritate

Victoria BUTUȘANU

ATENȚIE! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.